

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	27 juni 2022
Zaaknummer	145672
Portefeuillehouder	De heer G.J. Hendriks, wethouder
Onderwerp	Raadsmededeling meicirculaire 2022

1. Kennisnemen van

De effecten van de meicirculaire 2022.

2. Inleiding

Met deze raadsmededeling willen we u nader informeren over de uitkomst van de meicirculaire 2022 voor Gooise Meren voor de jaren 2022 - 2026.

3. Kernboodschap

De meicirculaire 2022 is, vooral incidenteel, erg positief en valt voor alle jaren gunstiger uit dan in de Perspectiefbrief 2023 opgenomen op basis van de informatie in de Maartbrief van het Rijk. Alleen voor het jaar 2026 blijft sprake van een veel minder hoge toename van de uitkering uit het Gemeentefonds, landelijk ook wel bekend als 'het ravijn'. Het coalitieakkoord met flinke ambities vraagt derhalve om hiermee zorgvuldig om te gaan, opdat dit meerjarig op elkaar blijft aansluiten.

Tabel 1: Meicirculaire 2022 <i>(bedragen x € 1.000)</i>	2022	2023	2024	2025	2026
Mutaties uitkering Gemeentefonds	5.102	10.820	12.962	14.021	4.503
Waarvan taakmutaties	3.050	828	-25	-262	-255
Vrij besteedbare ruimte	2.052	9.992	12.987	14.283	4.759
Reeds verwerkt in Perspectiefbrief 2023	-	4.912	7.253	8.189	3.741
Aanvullende financiële ruimte meicirculaire	2.052	5.080	5.734	6.094	1.018

4. Consequenties

4.1. Taakmutaties

In iedere circulaire worden door het Rijk extra middelen toegekend voor specifieke activiteiten. Voor enkele activiteiten liggen de bijbehorende gemeentelijke uitgaven al vast of zijn deze expliciet geraamd, in andere gevallen zijn nog keuzes mogelijk om de extra opbrengsten in te zetten voor de taak dan wel terug te laten vloeien naar de vrij besteedbare ruimte, i.c. de begrotingsruimte.

Om die afweging te kunnen maken zullen voor deze taken concrete bestedingsplannen worden opgesteld.

Voor 2022 zullen we de voorstellen voorleggen en verwerken in het tweede Voortgangsverslag 2022. Voor 2023 e.v. zullen we dit meenemen bij de Begroting 2023-2026.

Tabel 2: Taakmutaties meicirculaire 2022 (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Dekking voor geraamde uitgaven</i>					
1. Bommenregeling	403	-	-	-	-
2. Participatie / WSW	-61	-67	-70	-78	-67
<i>Dekking voor uitgaven waarbij nog keuzes mogelijk zijn</i>					
3. Energietoeslag	2.302	-	-	-	-
4. Extra capaciteit BOA's	39	39	39	39	39
5. Klimaatakkoord	366	-	-	-	-
6. Jeugdzorg	-	850	-	-	-
7. Huishoudelijke hulp eigen bijdrage	-	-	-	-229	-234
8. Inburgering	-	15	15	15	15
9. Armoedebestrijding kinderen	-	-9	-9	-9	-9
Totaal bestemde middelen	3.050	828	-25	-262	-255

Dekking voor geraamde uitgaven

4.1.1 Bommenregeling

Gemeenten kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage in de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Voor Gooise Meren gaat het voor 2022 om een bijdrage ten behoeve van de projecten Krijgsman en de Vestinggracht te Naarden. Hierover bent u geïnformeerd in het eerste Voortgangsverslag.

4.1.2 Participatie / WSW

De WSW gelden die de gemeente 1-op-1 aan Tomin verstrekt zijn, gebaseerd op de gerealiseerde omvang van de sociale werkplaatspopulatie, structureel naar beneden bijgesteld.

Dekking voor uitgaven waarbij nog keuzes mogelijk zijn

4.1.3. Energietoeslag

Met het wetsvoorstel eenmalige energietoeslag krijgen gemeenten de bevoegdheid om dit jaar via categoriale bijzondere bijstand een eenmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen. Voor Gooise Meren gaat het om een bedrag van € 2,3 mln.

Het Ministerie van SZW heeft een landelijke richtlijn opgesteld voor de uitvoering van het wetsvoorstel. De gemeente Gooise Meren heeft ervoor gekozen bij deze richtlijn aan te sluiten. Dit betekent dat huishoudens met een inkomen tot 120% van de toepasselijke bijstandsnorm in aanmerking voor de toeslag. De huishoudens welke bekend zijn bij de gemeente, en aan deze voorwaarden voldoen, hebben automatisch bericht ontvangen over de energietoeslag en de uitbetaling daarvan. Aan deze huishoudens is de keuze gelaten om de energietoeslag direct (mei) of later (september of november) te ontvangen. Huishoudens die niet bekend zijn bij de gemeente hebben tot 31 oktober 2022 de tijd om de energietoeslag aan te vragen. Via de website van de gemeente, lokale media en de maatschappelijke partners wordt de energietoeslag bij deze groep onder de aandacht gebracht.

4.1.4 Extra capaciteit BOA's

In de openbare ruimte verrichten BOA's belangrijk werk in specialistische en complexe beleids- en wetsgebieden. In de afgelopen jaren zijn BOA's binnen hun bevoegdheid ook steeds meer taken gaan uitvoeren. De Tweede Kamer heeft d.d. 23 september 2021 de motie Hermans c.s. aangenomen om onder meer de capaciteit van (wijk)agenten en BOA's in de openbare ruimte te vergroten.

4.1.5. Klimaatakkoord

Vanaf 2023 tot en met 2030 krijgen gemeenten meer uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid. Om de uitvoering van het bestaande klimaatbeleid in 2022 te kunnen voortzetten, ontvangen gemeenten in 2022 een overbruggingsbudget en om de reeds in 2022 gewenste versnelling teweeg te brengen worden uitvoeringsmiddelen naar 2022 verschoven. Voor Gooise Meren zijn de extra middelen nodig om uitvoering te geven aan het ingezette beleid.

Het rijk heeft in april het nationaal isolatieprogramma gelanceerd. Dit maakt onderdeel uit van het rijksprogramma Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving. Met het vaststellen van de RES 1.0 in 2021 en de Transitievisie Warmte (TVW) begin 2022 heeft de raad ambities vastgesteld ten aanzien van de energietransitie in Gooise Meren, zonder daarbij de benodigde middelen beschikbaar te stellen. Het vastgestelde ambitieniveau vraagt voor 2022, samen met de opgave vanuit het nationaal isolatieprogramma, om een budget van in totaal circa € 500.000. Op basis hiervan stelt het college voor om de door het rijk beschikbaar gestelde middelen voor klimaat- en energiebeleid te reserveren voor het ophogen van het budget voor de energietransitie in Gooise Meren. Hiervoor ontvangt de raad in het najaar nog een separaat voorstel.

4.1.6 Extra middelen Jeugdzorg

Het Kabinet heeft besloten om voor 2023 incidenteel € 1,445 miljard beschikbaar te stellen; het aandeel voor Gooise Meren is € 3,3 miljoen. Hiervan is € 2,45 mln. (75% van de te verwachten bijdrage, zoals voorgesteld door de 'Commissie van Wijzen') reeds verwerkt in de huidige begroting voor komend jaar.

4.1.7 Huishoudelijke hulp eigen bijdrage

In het Coalitieakkoord is opgenomen dat dit kabinet werkt aan een aanpassing van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp in de Wmo. De komende periode wordt deze maatregel met cliënten, gemeenten en het Centraal Administratie Kantoor (CAK) uitgewerkt. De maatregel vraagt een wetswijziging en vergt een aanzienlijke implementatietijd waardoor de beoogde datum van inwerkingtreding op 1 januari 2025 is gesteld. De aanpassing dient vanaf 2025 te leiden tot een taakstellende besparing van € 95 miljoen.

Een en ander wordt nader uitgewerkt, streven is om dit budgetneutraal te effectueren.

4.1.8 Inburgering

Vanaf 1 januari is de nieuwe Wet inburgering ingegaan. Hierin zijn verschillende taken bij verschillende partijen toebedeeld in de keten. In de originele plannen lag de leerbaarheidstoets niet in zijn geheel bij de gemeente en het budget was daarop berekend. Doordat de gemeente nu wel de leerbaarheidstoets volledig moet organiseren, denk hierbij aan de aanschaf van laptops voor de afname, het reserveren van ruimten om de toets af te nemen, en personeel voor de begeleiding tijdens de afname, wordt de gemeente hiervoor vanuit het Rijk gecompenseerd.

4.1.9 Armoedebestrijding kinderen

De decentralisatie uitkering armoedebestrijding kinderen wordt jaarlijks aangepast aan de werkelijke cijfers van het CBS. Voor Gooise Meren betekent dit een kleine verlaging van het jaarlijkse budget.

4.2 Algemene effecten

De vrij besteedbare ruimte wordt positief beïnvloed door verandering van het accres.

4.2.1. Accres

De toename van het accres in deze circulaire komt bovenop de effecten in de maartbrief. Daarin waren de uitkomsten van het coalitieakkoord Rutte IV verwerkt. In de meicirculaire is de Voorjaarsnota van het kabinet verwerkt, waarin sprake is van een stijging van de uitgaven voor met name Defensie, opvang vluchtelingen en de koppeling AOW aan verhoging wettelijk minimumloon. Tevens is sprake van een hogere loon- en prijsontwikkeling.

Het Rijk befrist de uitgavenvolumes eind 2025, waardoor er voor 2026 geen sprake meer is van extra groei. Tevens wordt vastgehouden aan de zogenoemde opschalingskorting. Hierdoor kenmerkt 2026 zich als het zogenaamde 'ravijnjaar'.

Dit werkt met name tot 2025 positief door in het accres (trap-op-trap-af systematiek). Voor al deze uitgaven geldt dat dit ramingen betreft. Op het moment dat de daadwerkelijke uitgaven lager blijken te zijn, zal dit ook leiden tot een lager accres.

4.3 Houd rekening met

Voor de realisatie van de ambities uit het coalitieakkoord zijn aanvullende uitgaven en investeringen nodig. Daarnaast worden we geconfronteerd met significante prijsstijgingen voor de bouwsector en de energiemarkt die doorwerken in de gemeentelijke activiteiten.

Dit alles moet daarbij in het licht worden gezien van de coalitie doelstelling om een duurzame balans te creëren en behouden, waarbij sprake is van voldoende weerstandsvermogen en we de streefwaarden voor de financiële kengetallen bereiken en vasthouden.

De positieve ontwikkeling van de uitkering uit het Gemeentefonds moet daarom worden afgezet tegen de vele onzekerheden waar we als gemeente nog mee te maken hebben en krijgen. Behoedzaamheid is en blijft dus dringend noodzakelijk.

4.4 Begroting 2023-2026

De meicirculaire levert, vóór invulling van ambities, de volgende financiële ruimte op.

Tabel 3: Financiële ruimte 2022-2026 (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Financiële ruimte in Begroting 2022 (na 1 ^e Voortgangsverslag) resp. Perspectiefbrief 2023	2.232	3.188	5.475	6.690	2.727
Aanvullende financiële ruimte meicirculaire	2.052	5.080	5.734	6.094	1.018
Nieuwe financiële ruimte Begroting	4.284	8.269	11.210	12.784	3.745

Wij willen een sluitende begroting kunnen blijven presenteren. Dit betekent dat de invulling van structurele ambities, vanuit het nog nader uit te werken coalitieakkoord, beperkt moet blijven tot de minimaal beschikbare financiële ruimte. Uit bovenstaande tabel is af te leiden dat dit € 3,7 mln. bedraagt.

Om die ambities en de beschikbare ruimte op elkaar te laten aansluiten zullen we de komende maanden, in aanloop naar de Begroting 2023, gebruiken om e.e.a. nader uit te werken. Daarbij leggen we de focus eerst op het komende begrotingsjaar 2023, met als uitgangspunt om daarbij niet alle structurele financiële ruimte al te gaan inzetten. Mede ingegeven door het capaciteitsvraagstuk betekent dit dat er keuzes gemaakt moeten worden. Het kan wel wenselijk zijn om geld in te zetten voor incidentele extra capaciteit om uitvoering te geven aan reeds opgestarte activiteiten.

Parallel aan en in vervolg op de begrotingsopstelling zal worden gewerkt aan de totstandkoming van het meerjarige College uitvoeringsprogramma (CUP) 2023-2026. Dit doen we voorafgaand aan de Perspectiefnota 2024, zodat in die nota de structurele match kan worden voorgesteld van de ambities uit het College uitvoeringsprogramma en de beschikbare middelen.

5. Vervolg

De mutaties voor 2022 worden meegenomen in het tweede Voortgangsverslag 2022. De effecten en keuzes voor 2023 en verder worden aan uw raad voorgelegd in de Programmabegroting 2023-2026 resp. de Perspectiefnota 2024.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

*drs. E.M. Voorhorst ter
Gemeentesecretaris*

*drs. H.M.W. ter Heegde
Burgemeester*